Jubilerend Legermuseum

✱ ✱ Musea hebben lang gegolden als opslag-
✱ plaatsen van vergane glorie. Daar lag de muf geworden, verbleekte en bestofte grootheid uit vroeger dagen te kijk, gewoonlijk fantasieloos uitgestald en plichtsgetrouw bewaakt door een aan het milieu aangepaste en daarom niet onverdienstelijk gemummificeerde conservator, herkenbaar aan knijpbril, stofjas en een karakteristiek sloffende wijze van voortbewegen. Wie zich bij de schaarse bezoekers wilde aansluiten moest wel evenzeer behept zijn met diezelfde, ietwat macaber aandoende nieuwsgierigheid die sommigen op kerkhoven doet ronddrentelen tussen de graven van overledenen tot wie zij geen enkele relatie hebben gehad, en die anderen ertoe brengt zich met gretige belangstelling te verdiepen in het vergeelde familiefotoalbum van nieuwe buren of vluchtige kennissen. Kortom, er is een tijd geweest waarin het begrip „museum" zonder veel omhaal werd geassocieerd met het beeld van een als regel eeuwenoud gebouw, waarin het reeds gestorven verleden lag opgebaard onder een lijkwade van naar vergankelijkheid geurend stof.

In dat beeld is sinds omstreeks een halve eeuw wel uitermate veel veranderd. Wie nu nog het oude, onaantrekkelijke beeld voor ogen heeft van het dorre, kleurloze decor, heeft de impressie van weleer laten uitgroeien tot een betreurenswaard idee-fixe. Hij moet wel minstens even bejaard zijn als de eertijdse conservator en, wat erger is, sinds zijn prille jeugd klaarblijkelijk geen museum meer hebben bezocht. Want het hedendaagse museum dient beslist niet meer als chapelle ardente van een *dood* verleden doch heeft een geheel andere functie: het heeft zich zeer bewust ontwikkeld tot een dynamisch vormingscentrum waar de *levende* geschiedenis wordt gepresenteerd aan de mens van onze dagen. Het streven, die mens te brengen tot een herstel van het verbroken contact met de ontwikkelingsgang van vorige generaties, wordt verwerkelijkt met de modernste didactische en educatieve methoden en middelen, bekwaam en doeltreffend gehanteerd door vaak verrassend jonge, actieve, enthousiaste medewerkers die in niets meer gelijken op de suppoosten en soortgelijke functionarissen van voorheen.

Een voortreffelijke illustratie van deze ontwikkelingsgang in het museumwezen vormt wel het Nederlands Legermuseum te Leiden, het instituut waarvan de militair — en zeer zeker de beroepsmilitair — eigenlijk zou moeten spreken als van „ons" museum: de onverholen trots die blijkt uit het nadrukkelijk bezigen van het bezittelijk voornaamwoord in dit verband is alleszins gerechtvaardigd . . . met name in een tijd waarin een relatief kleine minderheid erop aandringt de gehele krijgsmacht van ons land naar de musea te verwijzen.
Ons Legermuseum — officieel Het Nederlands Leger- en Wapenmuseum „Generaal Hoefer" geheten — is juist nú zo belangrijk, omdat het een tegenwicht verschaft tegen dergelijke negatieve strevingen. Het laat op niet-emotionele wijze zien, wat Nederland in de loop der eeuwen heeft gedaan om zijn vrijheid te verkrijgen en te bewaren. Het toont óók wat ons volk heeft nagelaten te doen en welke daarvan de fatale gevolgen zijn geweest. Het Legermuseum legt ons het boek onzer historie zeker niet stilzwijgend voor, in de traditie der eertijdse musea; integendeel, het vervult de educatieve functie van de eigentijdse musea op een bijzonder indringende en overtuigende wijze door dat boek welsprekend ten tonele te voeren.
De belangstelling voor deze instelling, en vooral voor het aldaar gebodene, is enorm. Verheugend is het, dat de reacties van de talrijke bezoekers zo onverdeeld positief zijn. Bedroevend is het dat zich onder die meer dan 50.000 bezoekers per jaar zo weinig der onzen bevinden: het doet triest aan, dat een bedenkelijk groot percentage der beroepsmilitairen nog steeds niet erin is geslaagd de weg te vinden naar dit museum waar een zó glashelder en onweerlegbaar antwoord wordt gegeven op de vraag, waarom zij juist dít beroep hebben gekozen!
Het Nederlands Legermuseum bestaat nu 60 jaar.

De officiële datum van de stichting door Generaal F. A. Hoefer is 5 augustus 1913, als datum van de herdenking in dit jaar is de 10e september gekozen. De redactie van de Militaire Spectator rekent het zich tot een eer, in deze kolommen tot uiting te kunnen brengen welk een grote waardering er onder haar lezers leeft voor de eminente wijze waarop de thans jubilerende instelling onverpoosd het militaire facet in onze Nederlandse samenleving integraal in het juiste licht stelt, tot leven brengt en door het ganse volk doet verstaan. Onze welgemeende gelukwensen met dit jubileum gaan daarom vergezeld van de wens dat „ons" Legermuseum op deze weg moge voortgaan en duurzaam in diezelfde zin moge blijven functioneren.

Het spreekt wel vanzelf, dat terzelfder tijd onze lezers mag worden geraden ten spoedigste de — zojuist aanzienlijk verbeterde — weg naar de Pesthuislaan in Leiden in te slaan voor het brengen van een — hopelijk niet eerste, doch stellig niet laatste — bezoek aan het Legermuseum. Voor het onder dezelfde noemer gebrachte Armamentarium aan de Korte Geer te Delft met zijn wereldvermaarde, unieke „Studieverzameling Militair Materieel" kan gevoeglijk een overeenkomstige aanbeveling worden gedaan.

Ten slotte zij een ieder wie zulks aangaat erop gewezen dat het nooit te laat behoeft te zijn om een omissie te herstellen en alsnog een bewezen dienst met vriendschap te honoreren: dit museum, pro-Deo-advocaat van ons aller beroepskeuze die in de presentatie zo treffend wordt gemotiveerd, verdient ontegenzeglijk een ruime uitbreiding van het aantal donateurs — tegen slechts vijftien gulden jaarlijks — van zijn stichting „Vrienden van het Legermuseum". Het daarmee verworven recht op vrije toegang tot Museum en Armamentarium is een welkome bijkomstigheid, de ontvangst van het uitstekende tijdschrift „Armamentaria" een regelrechte aanwinst. Derhalve: ter overweging én ter uitvoering!